

R E G I S T E R.

- Gekken** krijgen de Kaart. (b) 69
- Geld** gebrek ongemeen groot in Spanjen, 18.
- Belet den Koningh een reise na een van sijne Luffthuifen voort te setten. Ibid:
- Geldfucht** en liefdeloosheid der Spaanse Geestelykheid. 259. Andere list om aan geld te komen. 260.
- Geleerdheid** by de Spanjaarden in slechte achtginge. 332.
- Gerechts bedienaars** tot Madrid, de grootste schurken vande wereld. 149, 150.
- Gerumegna**, een Plaats van de Provincie van Alentejo (b) 59.
- Geslagtregister** der Koningen van Spanjen, in 't algemeen. 26, 27. & Seqq. Van Philippus de Vyfde, in 't bysonder. 22, 23.
- Geslagtregister** der Koningen van Portugaal. (b) 23, 24.
- Gevangenis** van Franciscus de Eerste tot Madrid. 127.
- San Giam**, een Kasteel van die naam. (b) 55.
- Gibraltar**, een Stad in Andalufen. 101, 102.
- Waar van daan alsoo genaamd? 102. Wat meer by dese plaats is waarte nemen? 102, 103. Straat, of zee-cingte van deselve naam. 103.
- Girona**, een Stad in Catalonien. 75. Heeft den tytel van een Hertogdom, en is seer sterk. Ibid:
- Glas** in Spanjen seer duur, en dun gezaid 128 129.
- Godsdienst**, op een stordige en oneerbiedige wyse geoeffend. 255, 256.
- Goederen**, of Koopmanschappen van het eene na het andere Koningryk gevoerd sijnde, wat belastinge onderworpen? 376
- Gothen**, Vandalen, en andere Noordle Volkeren, komen in Spanjen. 21, 22. Waar in se groote verwoestingen aantregten. Ibid: Die nochtans alle van de Gothen worden ondergebracht; die sig vervolgens volkomen meester van het selve maken. Ibid: Wanneer haar Regeeringe in Spanjen in den grootsten bloey stond? Ibid: En wanneer se tot het uiterste verval quam? 24.
- Gouverneurs**, en Viceroy's van Spanjen groote schrapers. 219, 220.
- Grandes van Spanjen**, en van hoe veel'erhande soort die sijn? 233. Karel de Vyfde, eerste insteller van deselve. Ibid: Hoe den Koning haar tituleerd, en aan haar schryft? Ibid: Met wat onderscheid haar Vrouwen van de Koninginne ontfangen worden? 233, 234.
- Verscheide Grootfchappen** in een Huis, en waar het selve van daan komt? Ibid: Hertogen van Spanjen sijn met een Grandes Ibid: Inkomsten der Grandes van Spanjen. 234, 235. Op een aardige wyse gemaakt, door den Marquis van Palacios. 237, 238. Spelen voor Diefdeiders van de Inquisitie. 271.
- Granade** een Koningryk van Spanjen, 89. Des selfs groote, gelegenheid, en ongemeene Vruchtbaarheid. Ibid: Is de laatste plaats, waar uit de Mooren verdreven worden. 89, 90. Moeyelyke toegangen tot het selve 90. Was ten tyde van de Mooren machtiger als tegenwoordig. Ibid: Hoofdstad van dat Koningryk. Ibid: Is een van de machtigste Steden van Spanjen. Ibid: Word verdeeld in vier Quartieren. 90, 91. Nadere aanwysinge van desselvs heerlykheid, groote en kostelyke gebouwen, en andere bysonderheden. 90, 91, 92, 93. Naams oorsprong. 93.
- Graven** en Hertogen, &c. Wanneer in Spanjen gemaakt sijn? 223. Getal, en Inkomsten van deselve. 223, 224.
- Guadalaxara**, een Stad in Nieuw Castilien. 157.
- Guadalquivir**, een Vermaarde Riviere in Spanjen 8. 9.
- Guadiana** van gelyken. 9.
- Guadix**, een Stad in Granade. 94.
- Guap**, en desselvs kleedinge 290, 291, 292.
- Guarda**, een Stad in de Provincie van Beira (b) 48.
- Guimaranes**, een Stad inde Provincie tussen de Douro en Minho. (b) 44.
- Guipuscoa**, een Landschap of Provincie van Spanjen. 54.

H.

- Hamelen**, insonderheid die men Carneros noemd, seer goed in Spanjen 15, 16.
- Hannibal**, een geswooren Vyand van de Romeinen. 12, 13. Word Hoofd van de Carthaginenfen. 14. Verbreekt de Tractaten mer de Romeinen opgeregt. Ibid: Belegerd Saguntium. Ibid: Misslagh der Romeinen hier

R E G I S T E R.

hier omtrent begaan. Ibid:
Heemskerk bevecht de Spaansen onder G. braltar
 102
 Heilig uit Gallicien, en aardigh voorval van
 den selfen 284, 285.
 Henderik, Graaf van die Naam, en sijn kom-
 ste in Portugaal. (b) 23.
 Hendrik, Cardinaal van die Naam, komt tot
 de Regeeringe van Portugaal. (b) 25.
 Hendrik de Derde, Koning van Vrankryk. op
 een seer slegte wyse onthaald, door den Keur
 Vorst van de Palts. (b) 133, 134. Waar
 van de eigentlyke reden word aangewesen.
 134.
Hervadores, wat voor slag van luiden en waar-
 om alloo genaamd worden? 352.
 Herbergen, in het Spaans *Venta's* genaamd,
 sijn uitsceekende sleght in Spanjen. 52. De-
 selfe met het sleghte onthaal dat men daar
 ontfangt, eens voor al beschreven. 52, 53,
 54.
Hormandad, en desselfs bedieninge. 290
 Hertogen van Spanjen sijn met een *Grandes*.
 234.
Hertog van Braganca tot Koningh van Portu-
 gaal uigeroepen. (b) 28 Welk geroep door
 de gansche Gemeente beantwoord word,
 niet tegenstaande het kleinste gedeelte hem
 kende. Ibid: Grooten van het Rijk senden
 om den Hertogh. Ibid: Die swarigheid
 maakt, de Kroon te aanvaarden. 28, 29.
 Maar door de kloekmoedigheid van sijn Ge-
 malinne daar toe bewogen word. Ibid:
 Geestelyke weigeren by die gelegenheid het
Te Drum te singen. 29. Bedriegelyke vond
 der geleide Geestelykheid, ter occasie van
 dit voorval, 29 Edelen sijn seer verlegen,
 over het lang uitblyven van den Koningh.
 Ibid: Die daar op te grooter spoed maakt.
 29, 30 En opeen onbekende wyse tot Lissabon
 komt. 30. Het welke een onuitspreekelyke
 Vreugd veroorsaakt. Ibid: Syn over-
 lyden Ibid:
Hidalgo, wat het selve te seggen is? 222
 Hoeren van Madrid tot Granada komende,
 worden voor eerlyk gehouden. 314.
 Hoerenkwartier tot Madrid. 148 Buitenspor-
 righeid van dat Ganallie. Ibid:
 Hof van den Koning van Spanjen, is seer som-

ber en ingetooogen. 216, 217. Gewoone
 Vermakelykheden aan het selve, Ibid: Wat
 veranderingen aan het selve staan te wagten
 220.
 Hofhoudinge van den Koning van Spanjen van
 een geringen luister. 185, 186 Beampren
 tot dit Hof behoorende. Ibid: Noch andere
 Bediende van het selve. 187 188. Die alle
 seer wel betaald worden. 188
 Hof van de Koninginne, en desselfs Bediende
 188 Groote schaarsheid van penningen aan
 het selve. Ibid: Merkwaaardige Voorbeel-
 den dies aangaande. 188 189
 Hof van den Koning van Portugaal en desselfs
 bediende (b) 73 & Seq: Reguleerd sig na de
 Franse mode. 75, Noit heerlyker, als wan-
 neer den Koning audientie geeft. (b) 72.
 Hoofdgeld, hoe het selve genomen word?
 378.
 Hooge schoolen in Spanjen. 332.
Hoornragers, en der selfen straffe. 315, 316.
Huelgas, een Vermaard Adelyk Klooster bui-
 ten Burgos. 115.
Muesca, Een Stad in Arragonien. 68
 Huisraad in Spanjen seer overvloedig, en ko-
 stelyk. 304 Word na het Zaifoen van 'tjaar
 veranderd. 305.

I.

Jacca, een Stad in Arragonien. 69
S. Jacob, sijn vreemde overkomst in Spanjen.
 40 Is de algemeene Patroon van Spanjen.
 66 Kan in den beginne weinig menschen be-
 keeren, &c 67, 68. Syn Graf tot Compo-
 stel. 41
Jaen, een vermaarde Stad in Andalustien. 101
S. Jago of Compostel, Hoofdstad van Gallicien
 40, 41. Waar van daan de selve sijn naam be-
 komen heeft? Ibid: Groote Beevaarden der-
 waarts. Ibid: Vreemde plechtelykheden der
 Pelgrims. 41
Don Jan van Oostenryk laat het Water uit Span-
 jens komsn. 121
Iberus, of *Ebro*, een vermaarde Riviere in
 Spanjen 8. Geeft sijn naam aan dat gansche
 Land. Ibid:
Iberites eerste Inwoonders van Spanjen 20 Wat
 Natien

R E G I S T E R.

- Natiën federd dien tyd in Spanjen gekomen
 fijn? 20, 21 & Seqq.
- Jesuiten, na verdienften doorgestrecken, (b)
 138, 139. & Seqq:
- Infante* van Portugaal tot presumtive Erfge-
 naam verklaard. (b) 221. Men dispenseert
 in haar faueur van de Wetten van Lamego.
 Ibid: Een kostelyk Esquader uitgeruſt, om
 haar Bruidgom te halen. Ibid: Hertog van
 Cadaval Hoofd van dit Esquader. 122 Een
 ſolemnele proceſſie, wegens het ſluiten van
 dit Houwelyk, tot Liſſabon gehouden 123
 By welke een ſeldſame ſaak komt voor te
 vallen. Ibid: Nadere aanmerkinge op dit
 voorval. 123. 124. 't Welk door 't voorbeeld
 van Melanthon word opgehelder 124. Het
 voorſz. Esquader komt tot Niza. 126. Het
 welke langgenoug te vergeefs gewacht heb-
 bende, eindelyk onverrigter ſaken vertrek-
 ken moet. Ibid: Wat veranderingen daar op
 aan het Hof van Savoyen ſijn voorgevallen.
 Ibid: Andere Pretendenten van de Infante
 van Portugaal. Ibid: Haar overlyden. Ibid:
- Inkomſten*, ſterkte en ſwakheid van Spanjen 374
 & Seqq: Reden, waarom het tegenwoordig
 ſoo beſwaarlyk valt, om over deſe ſtoffe te
 oordeelen. Ibid: Gedrag van den Schryver
 hier omtrent onderhouden. 375. Worden
 achter malkander opgeteld. Ibid: & Seqq:
 Hoe veel deſelve in 't geheel bedragen? 378
 Konnen niet toereiken, ten opſicht van de
 laſten, die den Koning heeft te dragen. 378,
 379, Wat ſaken hier meer in conſideratie
 komen? 379
- Inkomſten* van den Koningh van Portugaal. (b)
 215 & Seqq: Syn ſeer conſiderabel, maar
 komen den Koning ſeer weinig te ſtade, om
 datſe voor het grootſte gedeelte veralieneert
 ſijn. 219. Waar het ſelve van daan komt?
 220. Het welke tot hier toe niet heeft kon-
 nen geredreſſeert worden. Ibid:
- Inquiſitie*, en deſſelfs oorsprong, 264. In wat
 Landen deſelve eerst wierd opgeregt? 264.
 Was voor deſen ſeer bepaald? Ibid: Opper-
 ſten Raad van deſelve, en ſijn groot vermo-
 gen. 265. Groot getal van deſſelfs bediende
 Ibid: In wat plaaden deſelve word gehou-
 den? 265, 266. Proceduren van deſe Vier-
 ſchaar ſijn ſeer verſchrikkelyk. 266. Groote
 verwoeſtingen hier door veroorzaakt in de
 Nederlanden Ibid: Wat voordeelen de Span-
 jaarden hier door meenen behaald te heb-
 ben? 267. Buitensporig gefag, door de Ko-
 ningen van Spanjen aan deſe Vierſchaar toe-
 geſtaan. 267. Is een verſoeverlyk middel, en
 blyft uit veel Paapſe Landen uitgebannen,
 Ibid: Is oorſaak van het verties der Nederlan-
 derlanden. Ibid: Deſſelfs moorderyen *Da-
 den van het Geloof* genaamd. 268. Worden
 gemeenlyk op dagen van groote plechtelyk-
 heid in 't werk geſtelt. Ibid: Toeſtel tot ſo-
 danigen Executie. 268, 269. & Seqq: Op
 hoedanigen wyſe deſelve wierd uitgevoerd?
 270, 271. & Seqq. Groot getal van miſda-
 dige. 270. Koningh van Spanjen moet die
 door ſijn tegenwoordigheid bekrachtigen.
 271, 272. Kan niemand uit de handen van
 deſe Vierſchaar verloſſen. Ibid: Van wat
 dingen deſe Vierſchaar kennis neemt? 272
 Jode verloſt ſijn Vader uit de gevankenis. 262.
 Joden, en der ſelven groot getal in Spanjen
 252, 253. Worden tot verſcheiden bedie-
 ningen toegelaten. &c. 253
- Joden en Ongeloovige van den Adel in Portu-
 gaal uitgeſloten. (b) 34
- Johannes de Vierde*, en deſſelfs overlyden. (b)
 76, 77. Steld de Koninginne Weduwe aan,
 tot Regente van Portugaal. 77.
- S. Joris*, Patroon van Arragonien. 66
- Iron*, een Stad in Guipuscoa. 56. Waar van
 deſelve ſijn naam ontfangen heeft? Ibid:
- S. iſidorus*, Patroon van Madrid 126
- Don Juan van Oeſtarijk*, en deſſelfs bedryven,
 192, 193.
- Juliaan*, een Graaf van die naam, brengt de
 Mooren verraderlyk in Spanjen. 24. Wat
 occaſie hem daar toe gegeven wierd? Ibid:
- Juliobriga Colonia*, wat voor een plaats? 49.
- Junta*, wat het te ſeggen is? (b) 160. Vande
 Commercie. Ibid: Van de drie Staten. Ibid:
 Van den Tabak. Ibid:
- Juſtitia*, of *el Juſtitia*, wat het voor een Over-
 heid, en hoe groot ſijn gefag in Arragonien
 was? 63, 64. Hoe verre het ſelve tegen-
 woordig noch blyft ſtand grijpen? 64, 65.
 Vreemde en onrechtvaardige maniere van
 Vonniſſen van deſen Rechter. Ibid:
- Juſtitie*, op wat wyſe die doorgaans in Span-
 jen bediend word. 251

K.

Kerk onder de aarde 41.
 Kerken en Kloosters, schuilplaatsen voor Moordenaars 290.
 Kinderen nemen in Spanjen de naam van haar Moeder aan, indien van een beter geslagt als de Vaderis 223.
 Klokken die van selver luiden 262.
 Kloosters, tot welken einde ingesteld? 256.
 Misbruik dat hier van by de Spanjaarden gemaakt word. 256, 257.
 Koetsiers mogen in Spanjen niet op de Caros sitten, en waarom? 123, 124.
 Kok van een hooger Adel als de Koning 64.
 Koningen van Spanjen, zederd wanneer dat die Catolyke sijn genaamd? 183. Waarom Koningen van Oviedo, van Leon &c. Wierden genaamd? 183, 184. Waarom de Portugiesen haar den tytel van Koning van Spanjen betwiffen? 84, 85. Hoe deselve aan andere Princen schryven? 185. Haar Hofhouding van een geringen luister 185, 186. Beampten tot dit Hof behoorende 186. Haar Lyfwachten 186, 187. Hoe lange het haar geoorloofd is te slapen? 194. En te eeten? 195. Moeten op een aardige wyse toegetakeld sijn, wanneer 's nachts by de Koninginne gaan? 194, 195. Geven alle morgen een uur gehoor aan haar onderdanen. 195. En driemaal ter maand aan Uitheemse Ministers. 195, 196. Hoe veel aen een Maîtresse geven moeten? 196. Aardig voorval diens aangaande van Philippus de Vierde, Ib: Moeten op gesette tyden na haar Lusthuizen gaan 198. Hoedanigh in voorleden tyden, en hoe tegenwoordig succederen? 36. Door wie, en op wat wyse in voorleden tyden verkooren wierden? 235, 236.
 Koning van Portugaal, Grootmeester van alle sijn Ordres (b) 218. Is onder de Pretendenten tot de successie van Spanjen (b) 226. Motiven, die den selven daar toe bewogen hebben 226, 227. & Seqq: Fundamenten, waar op hy dese pretentie bouwde. 229. & Seqq: Reden, waarom hy de partie der Geallieerden gekozen heeft. 231, 232. Nadere aanmerkingen hier over 232, 233.

Koningen van Portugaal noemen sig *Allergehoorsaamste*, en *Onderdanigste Soonen van de Kerke* (b) 169, 170. Faamroevend geleg van Ignatius Loyola dice aangaande. 170.
 Koninginne van Spanjen, op wat maniere die uit en ter jacht gaat: 189. Heeft een seldzaam en gevaarlyk voorval 189, 190. Mag door niemand worden aangeraakt. Ibid: Hoe met den Koningh spyt 190. Wanneer des Somers, en wanneer des Winters moet gaan slapen? 194. Word seer hard gehandeld, door haar *Camerera Mayor* 200. 't Welk door verscheide voorbeelden word aangetoond? Ibid: & Seqq: Breekt een Spiegel, en was daar uit voorsegd wierd? 263
 Koninginne van Spanjen, worden seer straf en strikt gehouden. 199. 't Welk door verscheide voorbeelden word aangetoond: 200. 201. & Seqq:
 Koopergeld ongelooflyk veel in Spanjen, 335.
 Krenge voor 't *Palcis* des Konings gelaten, 318.
 Kroon vande Maagd Maria, een milioen gouds waardig, 77, 78.
 Kruis van Caravacca. 89

L.

Lac van Bejn. 7. Een op het Gebergte Stella. Ibid:
 Lagos, een Stad in Algarven. (b) 61
 Lamego, een Stad inde Provincie van Beira (b) 48.
 Landmilitie van Portugaal (b) 221. Sleghte Tractement der Portugiese Soldaten. 221, 222.
 Landen tot de Monarchie van Spanjen bekoorende. 379. & seq. Syn verre van malkander gelegen, Ibid: Konnen daarom niet gesegd worden schadelijk voor deselve te sijn. Ibid: Waar toe hem deselve voordeelig? 379. 380.
 Latynse taal, en desselfs nuttigheid en noodzakelykheid 333.
 S. Laurentius, Patroon van het Escuriaal, 137
 S. Laurentius, een sterkte van die naam, (b) 55.
 Ledesma, een vermaarde Stad in Leon. 110
 Leger van een Vyand, kan seer qualyk bestaan in Spanjen. 384.

R E G I S T E R.

- Leiria*, een Stad in het Portugiese Estremadura 56.
- Leon*, is op een na het oudste Koningryk van Spanjen. 107, 108. Wanneer met Castilien wierd vereenigt. 108. Syn gelegenheid, en groote Ibid:
- Leon*, Hoofdstad van dit Koningryk, aan het welke sy den naam geeft 108. Uistteekende schoone Kerk aldaar. Ibid:
- Lerida*, een Stad in Catalonien. 74. Is seer berugt in de Historien, en waar door. Ibid: Ligtekoyen, en der selven Inode bedryven 313, 314.
- Lima*, een Stad in de Provincie tussen de Douro en Minho. (b) 44
- Lindofo*, een Stad in de Provincie tussen de Douro en Minho. (b) 45
- Lissabon*, Hoofdstad van Portugaal. (b) 51. Deseffels ongemeene Haven. 52 Word tot verscheidenmalen van Vreemde Natien ingenomen. Ibid: Waarom langs de Riviere gebouwd is? Ibid: Deseffels Kasteel S: *Georgius* genaamd. Ibid: Wort tot een Aartsbisdome opgeteget 52, 53.
- Lof der Spaanse Natic; en optellinge van haar goede hoedanigheden. 326, 327. Gaande dit tot soo verre, datse ook self in 't plegen van haar buitenspoorigheden iets doen uitmunten, dat na edelmoedigheid &c. schynt te gelyken. 327
- Logrono*, een Stad in Oud Gastilien. 119. Is vermaard wegens haar Inwoonderen, en Privilegien. Ibid.
- Lorca*, een Stad in Murciaen. 88, 89. Aardigh geval van een jonge met de Mooren. 89.
- Lugo*, een stad in Gallicien. 42
- Louis de Sousa*, een merkwaardig geseg vanden selven (b) 155.
- Louisillo*, een overaardig Dwerge vanden Koning van Spanjen, 217, 218. Een dito Paardertje Ibid:
- Lytwagten van den Koning van Spanjen, 186, 187
- Lywaat, dat sijn is, uistteekende geagt in Spanjen 297.

Madrid, Hoofdstad van Nieuw Castilien 120

Is de tegenwoordige zirplaats der Koningen van Spanjen Ibid: Word vande Spanjaarden tot den Hemel toe verheven Ibid: Word in een Oude en Nieuwe stad verdeeld. Ibid: Waar door deselve dus merkelyk Vergroot is? Ibid: Leid in het hert van Spanjen, 120, 121 Heeft een gesonde Lucht, en goet Water 121 Is merkelyk kleinder als Parys, Ib: Heeft lange en breede straten, maar die door gaans seer vuil sijn 121, 122. Waar door het selve veroorzaakt word? Ib: Huisen tot Madrid hoe deselve gebouwd sijn? 122. Eerste Verdiepinge van deselve hooren den Koning toe? Ibid: Hebben haar Zomer en Winter Vertrekken. Ibid. Groot getal van Carossen. Ibid: Der selven maaksel en toefsel. 122, 123, 124. Waarom soo lompe en plomp sijn? 123. Hoe veel Paarden of Muilezels men voor deselve spannen mag? Ibid: Kerken tot Madrid op een sonderlinge wyse opgeschikt 124, 125. Die van onse Lieve Vrouw van Atocha. 124. Kostelyke Marien Beeld inde selve. Ibid: Nog een ander diergelyke, in de Kapelle van onse Lieve Vrouwe van Almudana, dat den H. Jacobus van Jerusalem sou hebben mee gebracht. 125. Wonderen die deselve gedaan sou hebben. Ibid: Kapelle van onse Lieve Vrouwe van Soledad. Ib: Onbetamelykheden in de Kerken tot Madrid gepleegd. 125, 126. Kapelle van Isidorus, en kostelykheden in deselve. 126 Kostelyke Draagstoel, inde Kerk van S. Sebastiaan. Ibid: straatpredikers. 127 Gevankenis van Franciscus de Eerste. Ib: Beschryvinge van het Koninglyke Paleis. 127, 128. 129. Men mag niet als op sekere tyden met Carossen op de Voorplaats komen, 127, 128 Weinig Trawanten, of Poortwagters van 't selve 128. Waarom het selve soo veel donkere Kamers heeft? 128, 129 Beschryvinge van de *Placa Mayor*. 129 spysen in het Paleis des Konings uitgedeeld 144 145. Groot getal van Dienstdoden tot Madrid 145 146 Waar het selve van daan komt. Ibid:

Madrium igne cinctum, waar van daan dit seggen gekomen is? 121

Magalijnen; op war wyse in Portugaal gevuld worden? (b) 219

Magerheid een schoonheid onder de Spaanse Vrouwen

M.

Mucquerelen Eiland. 38

R E G I S T E R.

- Vrouwen.** 296, 297.
- Majorago**, wat het te leggen is, en wat voordeelen daar uit voortkomen? 223.
- Majorasque**, en deszelfs voorregten. 236, 237
- Málaga**, een vermaarde stad in Granade, 94.
- Door wie deselve gebouwd, en waar vanse alsoo genaamd is? Ibid:
- Mal de Ojos**, 260, 261
- Manzanarez**, een Riviere by Madrid, 130. Kostelyke Brugge over de selve, waar mee op een seer aardige wyse gespot word. 130, 131
- Mandarines**, wat voor een soort van Beesten? 352
- Manifest der drie Staten van Portugaal.** (b) 192 & Seqq; Nadere aanmerkingen op het selve. 194, 195.
- Maniila**, Hoofdstad vande Philippynse Eilanden. 161 Deszelfs aangelegenheid. Ibid:
- Manoel Telles de Silva**, sijn Lof en groote Verdiensten. (b) 132 Bewerkt het Houwelyk van den Koning van Portugaal, met de Princesse van Nienwburg. 133 Verkryght een uitstekende eere voor den Koningh sijn Meester. Ibid: Hoe breed de Portugiesen daar van opgeven? Ibid: Op wat wyse hy van den Keurvorst wierd ontvangen? Ibid: Strydig, en gansch onwaardig onthaal, Hendrik de III. in eigen persoon by het voorschreven Hof aangedaan. 133, 134 Waar van de eigentlyke reden word aangewesen, 134 Waar om den Keurvorst in dit tegenwoordige geval een gansch ander gedrag hield? Ibid: Na der Verhaal van dit tweede Houwelyk, 134. & Seqq.
- Manflag op verscheiden wysen gestraft.** 65, 66 Hoedanig in Portugaal gestraft wierd? (b) 36
- Manufacturen**, waarom in West Indien niet mogen gemaakt worden? 171
- Maravedis**, wat voor een soort van Munte, en hoe de Spanjaarden daar by reekenen? 335 Een aardig voorbeeld dies aangaande. Ibid:
- Maria Louise**, eerste Gemalinne van Carel de II. 199. Word seer hard gehandeld van haar Camarera Mayor. 199, 200 & Seqq; Haar onderhoud met de Marquise de Villars, 202, 203. Van gelyken met den Marquis van die naam selve. 203, 204 Onnosse Vrage van haar Majesteit, op een seer quaadaardige wyse uitgelegd 205 Moeyelijckheid tussen haar
- en den Koningh gerefen, wegens een Bolognees hondje. 205, 206. Die op een seer bevallige wyse word bygelegd. 206 Souffetteert haat Camarera Mayor. 207. Waar van te sich op een aardige wyse verantwoord 208 Soekt van haar Camarera Mayor ontstagen te worden. 211 Het welke haar van den Koning word toegestaan. Ibid:
- Mazagam**, een Considerabele Veftinge in Africa (b) 213
- Medelin**, een Stad in het Spaanse Estremadura. 106. Bysonderheden by deselve aan te merken. Ib:
- Medina del Campo**, een vermaarde Stad in Leon. 110. Haar voortreffelyke Jaarmarkten, en Rykdommen Ibid:
- Medina del Rio Secco**, een Stad in Leon 110.
- Medina Sidonia**, een Stad in Hertogdom in Andalussen 103. Hertog van die naam, en sijn jaarlyke Verloek vanden Koning 224, 225.
- Melgaco**, een Stad in de Provincie tussen de Douro en Minho. (b) 45.
- Merdeida di Madrid**, wat het leggen wil? 121,
- Merida**, een Stad in het Spaanse Estremadura 106, 107. Waar van daanse deselve haare naam bekomen heeft? Ibid: Verscheiden bysonderheden omtrent deselve aan te merken. Ibid.
- Messana**, een Stad in Biscayen. 52
- Mesticii**, een soort van Inwoonders in Westindien. 165.
- Metadors**, een soort van openbare Smokkelaars tot Calix. 169. Waarom deselve niet gestraft worden? Ibid:
- Meza da Conscientia**, wat het te seggen is? (b) 159. Waarom *Depascho Unversal* genaamd? Ibid:
- Middelflag van menschen weinig tot Madrid.** 150
- Milanen**, waarom het Paradys van Italien genaamd? 161
- Milanen, Napels, &c.** Of deselve Spanjen tot lasten sijn? 381, 382.
- Miranda de Douro**, een stad in de Provincie van Tra los Montes. (b) 47
- Misdadige**, waarom in Spanjen niet licht te dood verwenen? 149, 150.
- Hoedanig geexecuteert worden? 150
- Moerbsten bladen**, en der selven groote Inkomsten. 90

R E G I S T E R.

Monção, een stad in de Provincie tusschen de Douro en Minho (b) 44

Mondonedo, een stad in Gallicien. 41, 42.

Monada Forera, wat voor een soort van schattinge? 377.

Monniken en Nonnen met Ridderlyke Ordres. 245 In Spanjen slegte Latinisten. 332, 333, worden van het gemeene Volk als aangebeden. Ibid: Hoe gevaarlyk voor desen in Portugaal? (b) 71.

Monserrate, een Vermaard Klooster in Catalonien. 76 Waar van daan het die naam gekomen heeft? Ib. Sijn gelegenheid, groote, Kerken, en andere bysonderheden 76, 77, 78

Montalegre, een Kasteel inde Provincie van Tra los Montes (b) 47

Montfort, een plaats inde Provincie van Tra los Montes. (b) 47.

Moord die grouwelyk is, ongestraft gebleven. (b) 201, 202.

Moordgeweer der Bandeleros. 83, 84.

Mooren vallen in Spanjen. 24 Overwinnen Roderic, door de ontrouwe van den Aartsbisshop Oppas. Ibid: En maken sig meester van heel Spanjen, uitgesonderd eenige weinig plaatsen, waar in de Christen haar toenemen. 24. Winnen in een Battalie 10 veeft, als de Christenen naderhand in 3700. konnen herwinnen, Ibid: Hebben naderhand verscheiden groote nederlagen; en worden eindelyk uit ganfch Spanjen gejaagd, 25, 26 Aardig door een Jonge bedrogen.

Moriskanen, wat voor een slag van luiden? 8

Morvedro, een stad in Valenciën. 86, 87 Waar door deselve in voorleden tyden soo vermaard was? 87 Oudheden die aldaar gevonden worden. Ib:

Moura, een stad in de Provincie van Alentejo. (b) 59

Muilezels ten eenemaal noodfakelyk in Spanjen. 15 Grooten dienst en nuttigheyt vande selve. Ibid: Waar de beste geworpen worden? Ibid: In Portugaal en aardig geval omtrent deselve. 6, 7

Munt tot Segovia, en desselfs beschryvinge. 117, 118 In Spanjen is van drierhande soorte. 334, 335. In Portugaal. (b) 214, 335, 336.

Murcia, een Provincie, of Koningryk van Spanjen 87. Desselfs groote, gelegenheid; en

Vrugtbaarheid. Ibid:

Murcia, Hoofdstad van dat Koningryk. 87, 88 Desselfs Vrugtbaarheid en goede gelegenheid. Ibid:

Mijnen van Goud en Zilver, of tegenwoordigh in Spanjen worden gevonden? 17, 18, Van staal en Yser syn'er overvloedig: en in welke Provincien wel het meeste? Van Azuren Vermilioen. 47

N.

Nagora, een stad in Oud Castilien. 119

Natiën, en der selven bysondere neigingen. 287 Waar het selve van daan komt? 287, 288 Misflag die hier omtrent van sommige begaan word 287

Navarre, en desselfs beschryvinge. 58. Was voor desen veel grooter als tegenwoordig Ib. Nadere aanmerkinge over desselfs wisselvallicheit, Ibid: Komt door Hendrik de Vierde aan Vrankryk. Ibid: Word verdeeld in een hoog en laag Navarre, waar van het eerste tegenwoordig tot Spanjen, en het laatste tot Vrankryk behoord. 59. Nadere Verdeeling in Mirandados. Ibid:

Nieuwburg, Huis van die naam, seer Vruchtbaar. (b) 135. En uit dien hoofde seer gelukkig. Ibid:

Nieuwsgierigheid der Spaansche Boeren 294, 295

Numantia, een stad in Oud Castilien 118 Waar door deselve soo Vermaard was inde Roomse Historien? Ibid:

O.

Olite, een stad in Navarre. 60

Olivencia, een stad inde Provincie van Alentejo. (b) 58, 59, Word van de Spanjaarden ingenomen. Ibid:

Olympia, een seekere Romeinsche Dame. 183. Ommegang, die seer prachtig is. 280, 281.

Onbetamelikheden in de Kerken tot Madrid gepleegd 125, 126.

Onrechtvaardige Rechtplegingen tot Madrid. 149, 150.

Onschuldige tegen beter weten met de dood

gestraft. 65

P.

- Openbaringe geschied aan Alphonfus de Eerste. (b) 146. & Seqq; Word van vele verscheidentlyk uitgelegd. 147 En eindelyk van de Spanjaarden in twyffel getrokken. 148 Wat gebruik'er den Jesuit Vieira van maakt, tot volvoeringe van sijn buitenspoorige voornemens? 149. & Seqq; Die een Univerfel Monarch. Uit den eerstgebooren Prins van Portugaal wil maken. Ibid: Reden, die ten voorschreven einde van hem worden. bygebragt. Ibid: Hoe hy sig gedroegh, na dat desen Vorst overleden was 152 & Seqq; Reden, waarom den Auteur sich hier omtrent soo lange heeft moeten ophouden 154
- Oppas*, een Aartsbischop en Verrader. 24
- Opvoedinge, en deszelfs verscheidenheid. 288 Die al te teeder is, hoe schadelijk 214, 215.
- Orde van Calatrava. 229 Van Alcantara 229 230. Van St. Jacob. 230 Van het Gulden Vlies, worden aan niemand anders, als aan Princen gegeven. 231 Oorsprong van dese Ordre en verscheiden gevoelens dies aangaande. 131, 132 Is als eigen aan het Huis van Oostenryk. 232 Koningh van Soanjen draagd noit andere Ordre, als dese. Ib: Hoe deselve van andere Ordres word onderscheiden? Ibid: Nog andere Ordres in Spanjen, Ibid:
- Ordama*, een stad in Biscayen. 52
- Orense*, een stad in Gallicien. 42 Warme Badden in deselve. Ibid: Winter en Zomer op een en deselve tyd in deselve. Ibid:
- Origuella*, een stad in Valencien. 85
- Osmá*, een stad in Oud Castilien. 118
- Ossuna*, een Stad en Hertogdom in Andalufen 101. Hertoginne van die naam heeft drie honderd dienstboden. 146.
- Orto* in Portugaal gesonden en waarom? (b) 20. Zyn staatkundigh gedragh. Ibid: Die egter van de Portugiesen, als een ballingh word aangemerkt. Ibid: Verklaard sig Vyand tegen Nero. Iidb:
- Outeiro*, een Kasteel in de Provincie van Trallos Montes (b) 47.
- Overspel, hoedauig in Portugaal gestraft wiert (b) 35, 36
- Oviedo*, Hoofdstad van Asturien. 48 Koning van Oviedo, waarom alsoo genaamt? Ibid:
- Paarden uistteekende (schoon in Spanjen. 14, Waar op den Koningh eens gereden heeft, mogen van niemand anders gebruikt worden. Ibid: Aan welke plaatsen de beste geworpen worden? 14, 15. Of van den wind worden voortgeteeld? 15. Na sijn eigen welgevallen na sich te nemen. 357.
- Paascheest seer nauwkeurig gevierd. 285.
- Placencia*, een stad in Leon. 106. en in Guipuscoa. 56
- Pampelona*, Hoofdstad van Navarre. 59 Door wie deselve gebouwd is? Ibid: Word seer versterkt door Philippus de Tweede. 59, 60
- Panttheon*, de Begraaf plaats der Koningen van Spanjen, 144 Door wie het selve gesticht, en waarom het soo genaamt is? Ibid: Plechtelykheden by het begraven der Koninglyke Lyken waargenomen. Ibid:
- Pardo*, een Koninglyk Lusthuis en bysonderheden die aldaar te sien sijn. 132, 133, 134.
- Passagio*, een stad in Guipuscoa. 55, 56.
- Paternosters*, en stordigh gebruik van deselve. 255 256
- Paus* heeft een groot gesagh in Portugaal. (b) 169 & Seqq; Door wat middelen by het selve van tyd tot tyd bevestigd? 170. & Seqq; Heeft een absolute macht in Portugaal. 171, Trekt een ongelooflyk geld uit dit Koninkryk. Ibid: En door wat middelen? Ibid: & Seq; Synde dit ook de reden waarom het selve gedurig aan lager wal blyft. 173 Word des niet tegenstaande gedurig seer hard van haar gehandeld. Ibid: Soekt het selve onder verscheide pretexten aan den Stael van Rome te brengen. 174 Erkend Philippus de Tweede voor Koning van Portugaal. Ib: Syn harde handeling met Johannes de Vierde, 174, 175. & Seqq; Waar tegen hy het Hof van Spanjen te vriend houd. 177 Contestatien tussen den Nuncius, en de Ministers van Spanjen, wegens het erkennen, of niet erkennen van den Koning van Portugaal 177, 178 & Seqq; Exempelen, en bewys reden van den Nuncius bygebracht. 180, 181 & Seq; Antwoord der Spanjaarden, en der selven dreiging. 182 Die den Paus noch meer na dese zyde doen overhellen. Ib: Verder gedrach

drach der ftrydende partye 183, 184. Paus handeliuge met de Geestelykheid van Portugaal, 184. & Seq: Klockmoedige taal van den Cardinaal d'Este. 185. Portugiesen plegen raad met verscheiden Doctoren. 186. Der Selven respectieve antwoorden 186, 187. & Seq: Wat uitwerkinge het selve voortbrachte? 188, 189. Hoe sich die van de Inquisitie, daar omtrent gedroegen? 189. En wat reden haar daar toe bewogen heeft? 190. Grouwelyke onderneminge van sommige van dese Vuurschaar. 191, 192. Manifest der drieStaren van Portugaal 192 & Seq: Naderé aanmerkingen op het selve. 194, 195. Hoe lange den Paus in dit gedrach volharde? 196. Een ganlich contrarie gedrach by den selven gehouden. 196 & Seq: En waar het selve van daan quam? Ibid: Veranderinge van geld, oorzaak van nieuwe onlusten tusfen het Hof van Romen en Lissabon. 200

Don Pedro, tegenwoordige Koning van Portugaal. (b) 63. Zyn Geboorte. Ibid: Nauwkeurige beschryvinge van sijn persoon en gedraachsaamheid. 63, 64. & Seq: Is robuft, maar teffens van een bevalligh wesen, 64. Schynt eenichsins verlegen, wanneer men hem aanspreekt. Ibid: Syn kleedinge. Ibid: Heeft een goed oordeel, maar helt eenigfins na droefgeestigheid. Ib: Is seer devoot omtrent den Godsdienst. Ibid: En by uitteckenheit matig in eeten en drinken. Ibid: Kan die gene die wyn drinken niet verdragen. 64, 65. Is evenwel omtrent andere dingen soo matich niet. 65. Maar een uitsteekend Liefhebber van de Vrouwlyke Sexe. Ibid: Is een een groot Liefhebber van Jagen en te Paard ryden. Ibid: Wanneer en met wat geselschap hy ter Jacht gaat? Ib: Is de beste Ruyter van sijn Koningryk. Ibid: En boven alle geset op Stieren Gevechten. 66, 67. Hoe klockmoedig hy sich in deselve draagd? 67. Loopt dikwils gevaar van sijn leven. Ib: Op wat wylde men daar in voorfien heeft. en den Koning te hulpe komt? Ib: Heeft echter op het verloek van de Koninginne, het selve zedder een tyd soo dikwils niet meer gedaan. Ibid: Is evenwel altyd in de opentlyke Stieren Gevechten tegenwoordig, en waarom? Ibid: Is een seer goedertierent Vorst, en ten hoogften bemind van sijn Onderdanen, 70.

Geeft sich wat te veel aan sijn Raadsluiden over Ibid: Maakt weinich onderscheid omtrent sijn Meestressen. Ibid: Is niet opgebracht in eenige studie Ibid: Spreekt echter goed Spaans, en volmaakt goed Portugies. Ibid: Heeft een goede bevattinge, en antwoord op alles mer een groote vaardigheid. Ibid: In wat saken hy sijn meefte vermaak neemt? 66. Weer alles wat'er inde Stad om gaat. Ibid: Is een streng onderhouder van de Wetten. Ibid: Waar oor het tegenwoordig seer veilig in Portugaal is, 70, 71. 'twelk in voorleden tyden heel anders was. 71. Hoe veel maal in een week audientie geeft? Ibid. De minste Onderdanen konnen die by hem hebben. 71, 72. Op wat maniere sijn uitgaan word bekent gemaakt? 72. Hoe de Afgelanten van andere Machten van hem ter gehoor ontfangen worden? 72, 73. Hoe de Vrouwen van Getytelde Heeren van hem ontfangen worden? 75. Syn vermogen in't maken van Wetten en Ordonnantien. 76. Syn verheffing, en deporteringe van sijn Broeder Don Alphonfus, als mede het trouwen van de Huisvrouw van den selven sijnen Broeder, twee van de aanmerkelykfte dingen, die oit Historien hebben uitgeleverd. Ibid: Derhalven noodzakelyk, om hier te verhalen. Ibid: Bekomt sijn eigen Hofhouding. (b) 84. Het welke van sommige qualyk word geduid. Ibid: Houd om vermeerdering van sijn Hofftoet aan. 92, 93. Het welke hem in den beginne word toegestaan. 93. En naderhand ep een vermalde-lyke wylde geweigerd. Ibid: Zyn verlegentheid by de komst der nieuwe Koninginne. Ibid: Soekt sich van het Hof te retireren. 94. Waar over hy van den Koningh gerallieert word. Ibid: Het welke hem effectivelyk doet vertrekken. 94, 95. Wordende dit van sommige wel, en van andere qualyk opgenomen. 95. Siekte van de Koninginne, oorzaak dat hy weer tot Lissabon komt. Ibid: Hem word een vermeerdering van sijn Hofhouding toegestaan. Ibid: Word op nieuw door den Koning beledighd, 98. Steld sich met de sijne in postuur van tegenweer. 106, 107. Schryft aan den Koning. 107. Des Konings antwoord an den selven. Ibid: Weet de Militie, die het Paleis beset had, met een

aardige trek op zijn zy te brengen. 110, 111. Neemt daar op possessie van het Paleis. 111. En verzekerd sich van den Koningb. Ibid: Komt in het Paleis, en arresteert den Koning. Ibid: Syn verdere verrichtingen. 112, 113 Zoekt die van de strydige partie op zijn zyde te krygen. 113 Word door de Vergaderinge van de Staten tot Prins Regent verklaard. Ibid: Die tot het onderzoek van het gedrach des Konings toetreden. Ibid: Wort verlost met de Koninginne te trouwen. Ib: Het welke van wederzyden word toegestaan Ibid. En de Houwelyke Voorwaarden ontworpen. 115 Men twyffeld of dit Houwelyk, sonder voorgaande dispensatie kan voltrokken worden. Ibid. Die net van passe op een ganschon verwacht wyse komt te arriveren. Ibid. Waar op dit Houwelyk, onder groote acclamatiën voltrokken word. 115, 116 Don Pedro legt, als Prins Regent den eed af, en word van alle Witheemse Mogentheden, als soodanig erkend. 116 Pater de Ville word na Romengelonden, om confirmatie van de geseide dispensatie. Ibid: Infante uit dit Houwelyk geboren. Ib. Wort voor de schoonste Princesse van haar tyd gehouden. 116, 117 En van de machtichste Potentaten ten Houwelyk verlost. 117. & Seqq. Maakt een merkelyk redres omtrent het waarnemen van de Justitie. 200, 201. Zijn Houwelyk met Madame d'Aumale gesloten sijnde, maakt allerhande toefstel om het selve te voltrekken. (b) 221 Verschillende gedachten over dit Houwelyk. 137 Het oordeel van den Auteur over het selve. Ibid. Wat zaken hier in consideratie moeten genomen worden? Ibid. Soo ten opzicht van het inhabil verklaren van Don Alphonfus, als ten opzicht van het verheffen van Don Pedro, Ibid. En eindelyk ten opzicht van 't Houwelyk van den laatste, met de Huisvrouw van den eersten. 127, 128 Swarigheden die omtrent dit laatste schynen voortekomen. 128 Door verscheidene reden op gelost. 128, 129 Syn Houwelyk met de Princesse van Nieuwburg. (b) 133 Nader verhaal van dit tweede Houwelyk 134 Syn droefheid na het overlyden van zijn eerste Gemalinne. Ibid: Afkomst en benaminge der tweede Koninginne. 135 Beschryvinge

van haar persoon en gedrag. Ibid: Is by uitsteekende devoot in haar Religie Ib. Heeft een sonderlinge achtighe voor seker Heilig. Ibid. Merkwaaardig voorval dies aangaande 135, 136

Pognamacor, een plaats inde Provincie van Beira. (b) 49

Pelagins tot Koning van Spanjen verkooren? 25 Houd sich dapper tegen de Mooren. Ibid. Is de eerste die den tytel van Don gegeven wort 49. Noch meer van zijn Leven en Daden. 107, 108.

Pelgrims van S. Jacob, en aardige plaifanterie met een der selven voorgevallen. 60, 61.

Peper, en desselvs Inkomsten. 378

Pesquisidores, wat voor slag van luiden? 249.

Philippus de Tweede, Van de Engelen in den hemel gedragen. 144 Bid om een uur slapens. 194 Klaagd over den last der Regeringe 195 196,

Philippus de Derde, door 't Onderhouden der *Etiquten*, om 't leven gekomen 198, 199.

Philippus de Vierde, hoe seer verheven van de Spanjaarden? 151 Heeft een aardigh geval met een Sterrekyker. 151, 152 Is op een goeden Vrydag geboren. 263 Heeft een aardige ontmoetinge met een Courtisane. 196 Een ander met een Dame van het Paleis Ib: Noch een ander, in het welke hy braaf word afgerost. 196, 197 Heeft niet meer als driemaal van zijn levenglachen. 197, 198 Groot getal van desselvs Zielmissen. 258

Philippus de Vyfde, tegenwoordig Koning van Spanjen. 6 Zyn bysondere Geslachtregister van Athanagildus, de veertiende Koningh der Gothen, afgeleid. 22, 23.

Philippynse Eylanden. 161 Der selven aangelegenheit. Ibid.

Muefira Senora del Pilar. 67, 68 Waar van daan deselve haar naam bekomen heeft? Ib: *Pinel*, een Stad in de Provincie Tra los Montes. (b) 47.

Pizarrus, een Spaans Bevelhebber. 163. Syn ongehoorde wreedheden. Ibid:

Placa Mayor, of groote Plaats tot Madrid, beschreven. 353, 354.

Placencia, een Stad in Guipuscoa. 56.

Placencia, een Stad in het Spaanse Estremadura. 106.

Plechtelykheden by het begraven der Koninglyke Lyken in Spanjen waargenomen. 144. Pokjes, waarom in Spanjen niet gevaarlyk? 300.

Pompejus en desselfs overwinninge (b) 18 Waar door hy veel vyanden bekomt. Ibid: Tegens welke hy sich met *Crassus* en *Cæsar* vereenigt. Ibid: Die elk na het opperste gebied staan. Ibid: Maar elk op een bysondere wyse. Ibid: Waar doorle de Romeinse Republique onder sich verdeelen. Ibid: Syn verwyderinge met *Cæsar*. Ibid.

Popea, en desselfs ligvaardigheid. (b) 20.

Poort die toegemetselt is, 92 93.

Poortwachters, en der selven onbeleeftheid. 136, 137.

Portalegre, een Stad in de Provincie van *Alentejo*. (b) 58

Porto, een Stad inde Provincie tussen de *Douro*, en *Minho*. (b) 42. Vreemd geval tussen dese Stad en *Bragua*. 43

Porto Vello, een vermaarde Marktplaats in *America*. 172

Portugaal, een beschryvinge van het selve. (b) 4. Desselfs gelegenheid en groote. Ibid: Bevalinge. Ibid: Naams oorsprong. Ibid: Gematigheid van de lucht. 5. Rivieren. 5, 6. Is seer betgagtig. 6. En evenwel niet minder vruchtbaar. Ibid: Heeft gansche Bofsches van *Chinaas* appelen. Ibid. Mijnen van *Yfer*, *Loot*, &c. 7. Verdeeling. 8. En Dependencien. 8, 9. Is erfelyk. 9. Komt aan *Spanjen*, ten tyde van *Philippus de II*. 9. In wat opfichten het selve voor *Spanjen* is te prefereren. 10. En waar in deselve malkander gelyk sijn? Ibid: Desself gelegenheid oorzaak, dat de veranderingen die *Spanjen* overquam, het selve mee te beurt vielen, 11, 12. Onder wat *Naticn* de voornaamste veranderingen in *Portugaal* sijn voorgevallen; 12. & Seqq. Wierd in vyf Romeinse *Colonien* verdeeld 20, 21. Word onder *Leovigild* met *Spanjen* vereenigd. 22. Is niet altyd onder den naam van een *Koninghryk* bekend geweest. 22, 23. Krijgt een grooten krak onder *Koning Sebastiaan*. 24, 25. Door *Philippus* de *Tweede* onder *Spanjen* gebracht. (b) 16. Schade het selve daar door overgekomen. Ibid: Was in den beginne eigentlyk in de Provincie tussen de *Douro* en

Minho. (b) 50. Moetende de rest, die het selve tegenwoordig uitmaken, als soo veel conqueften worden aangefien. Ibid. Dependencien tot het selve behoorende. (b) 62. Is ten uitersten beswaard, door belastingen, (b) 220. Twee notabele voorbeelden dies aangaande. 220, 221. Desselfs belangens ten opsigte van *Spanjen*. 223. Oneenigheid tussen beiden geresen. Ibid: Word op een minnelyke wyse bygelegd 224, 225. In houd van gemelte accoor. 225. Het welke occasie geeft tot nader en vaster vriendschap. 226. Word met *Spanjen* vergeleken. (b) 232. Nadere aanmerkingen hier over. 232, 233. Desselfs interesse, ten opsigte van den *Kaiser*, *Engeland*, *Holland*, &c. 233. & Seqq: Waarem de partie der *Geallieerden* gekofen heeft? 384. Van hoe grooten gewicht het selve in de tegenwoordige tyden is? Ibid:

Portugiesen soeken het jok van *Spanjen* af te werpen. (b) 26. Occasie van dewelke sy sijn ten einde voorschreven bedienen. Ib: *Miffslag* hier omtrent door de *Spanjaarden* begaan. Ib: Wonderbaarlyke *Secretesse* in 't uitvoeren van dese onderneming. Ib: Nadere beschryvinge van dit alles. 26, 27, & Seqq: Word eerst door drie *Edelluiden* ondernomen 27. By dewelke sijn noch vier andere voegen. Ibid: Op wat maniere sy het werk beleggen? (b) 27. Komen met haar gevolg in de *Zaal van de Gardes*. Ib: Lopen na de *Kamer van Vafconcellos*. 27, 28. Den welken sy euidelyk vinden en vermoorden. 28. Der selven vreemde gedachten van *Koning Sebastiaan*. 9. Hebben een slaafagtig ontfagh voor de *Paus* van *Romen*. (b) 169. Sederd wanneer deselve geweygerd hebben de *Opperhoofdigheid* van *Spanjen* te erkennen? (b) 31. Betwiften den *Koning* van *Spanjen* desen tytcl, en waarom? 184, 185. Begeeren tyt, dat haar *Koning* meer op de dagvaard tot *Leon* verfchynd. (b) 36, 37

Portugiese taal. (b) 214

Posterien in *Spanjen*, en slegte ordre op deselve. 337. Notabel voorbeeld dies aangaande, en overtuigend bewys, hoe slegte de ordres van den *Koning* sels te desen opfichte gerespecteert worden. 337, 338. & Seqq: Hoe men in *Spanjen* te post tyd? 337.

Prins van Asturias, waarom de eerstebooren

R E G I S T E R.

Soon, of presumptive Erfgenaam van Spanjen, alsoo genaamd word? 185. Word by't leven van sijn Vader voor Koning van Castilien uitgeroepen. 191. Hoe het selve geschiede in voorleden tyden? Ib: En hoe inde tegenwoordige? 191, 192.

Processie op goeden Vrydag. 279, 280. Voorbeeld van eene die belachelyk was. 282, 283. Een ander dito. 283, 284.

Proessen, hoe in Spanjen geïnstrueert, en uitgewesen worden? 307. Langdurigheid der selven tot Madrid, Ib: Ib:

Provincien van Portugaal, op wat wyse ons de selve voorkomen? (b) 39

Puicerda, een Stad in Catalonien, 75. 76

Putten, in welke de Vruchten langen tyd be-
waard worden. 103.

Pyreneën, een groot Vermaard Gebergte tus-
sen Spanjen en Vrankryk 10. Vier Door-
tochten hier door na Spanjen. 10, 11.

Q.

Quasvalvos, een soort van Inweonders in West
Indiën. 165, 166.

Quetsuren, hoe in Portugaal vergoed wier-
den? (b) 36

Quinkslag van een Vrouwe, die wenschte dat
den Koning van Spanjen Onderkoningh van
Napels worden mocht. 176, 177.

R.

Raadsvergaderingen van Spanjen, als mede van
der selven getal en bedieninge. 240, 241,
& Seq: Hoedanigheden die vereischt worden
om in een van deselve te komen. 249. Nog
andere soorten van Regtbanken. 249, 250.

Raad van Staten, en wat saken in deselve wor-
den verhandeld? 240, 241. Van Castilien,
en van de Kamer van Castilien. 241, 242.
Van Oorlog, en desselfs verscheiden Kamers
243, 244. Der Inquisitie. 244. Der Ridder-
lyke Ordres. 244. 245. Van Arragon. 245
Van Indiën, en desselfs Kamer. 245, 246.
Van Italien. 246. Van de Hazienda, en des
selfs Banken. 246, 247. Van de Croisade.
247. Van Vlaanderen. 247, 248.

Raad van de Apostento. 248. Vande Kamer van
Castilien. Ib: Van de Koninglyke Bos-
schen. Ib: Van de Milioenen. 248, 249.

Raad van Indiën, en desselfs verrigtinge, 169.
170

Raad van Staten in Portugaal, (b) 131. Alle za-
ken van belangh worden aan desen Raad ge-
bracht. Ib: Waarom den Koningh soo
grooten deference voor dese Vergaderinge
heeft? 131, 132. Saken die voor desen Raad
komen worden langzaam afgedaan. 132.
Personen die dese Vergaderinge uitmaken.
132. & Seq: Vervolg van dit alles. 154. &
Seq.

Raad van viereerwinrige tot Lissabou. (b) 157-
158. Stout bestaan van den President van
dese Vergaderinge. 158

Raad van Finantiën in Portugaal. (b) 159

Raad van Overzee in Portugaal. (b) 160.

Ramirus, eerste Koning van Arragonien. 62.

Regalo, wat het in Spaans te seggen is? 219.

Regeeringe, welverstaande de *Vorm van Regee-
ringe*, op wat wyse die eerst is begonnen?

33, 34. Huisvaderlyke, is na alle waarschy-
lykheid de aller oudste Ib: Hoe verre sig die
uistrecke, en hoe lange se geduurd heeft?

34. Waar doorse in een Volk regeeringe ver-
anderd wierd? 34, 35. Waar in de kracht in
dese laatste eigentlyk gelegen was? 35. Mo-
narchale geensins voor de eerste te houden,
en waarom? Ib: Welke de eerste in Span-
jen geweest is? Ib: En welke naderhand
in het selve gevolghd sijn? 35, 36.

Rechters die onregtvaardig Vonnissen gestraft
in de tegenwoordigheid van den veroordeel-
den. 65.

Reisbeschrijvingen van Spanjen, waar in doorgaans
soo gebrekkelyk sijn? 1, 2. Wat in het op-
stellen van deselve is waar te nemen? Ib:
Reisen valt in Spanjen seer moeyelyk, en waar-
om? 336.

Reisigers mogen geen groote sommen met sig
nemen. 336.

Ricos Homes, en *Humbres Ricos*, hoe van den
anderen onderscheiden? 236.

Ridders mochten geen Ajuin, Knoflook, of an-
dere groove spyen eeten. 14

Ridderlyke Ordres in Spanjen, hoe die in voorle-
den tyden wierden bygenaamd? 227. Wat
men doen moest om in deselve te komen. Ib:

Ko-

- Koningen van Spanjen grootmeester van dese Ordres. 227, 228. Hoe, en wanneer sy daar aan sijn gekomen? 228 Grootte inkomsten, diese uit desen hoofde trekken. Ibid. Wanneer dese Ridderd sijn in de tegenwoordigheid van den Koning mogen dekken. Ib: Instellingen, Inkomsten, en voorrechten van deselve. Ibid: Hoe in voorleden tyden wierden bygenaamd? 227 Wat men om in deselve te komen doen moest? Ibid: De Koning van Spanjen Grootmeester van alle dese Ordres. 227, 228.
- Roderic*, drie en dertigste Koning van Spanjen, een seer godloos Prins. 24 Word van de Mooren in een groote Veldslag overwonnen Ibid: Quade gevolgen op dese Batallie. 25, & Seqq:
- Romeinen* komen in Spanjen, en onderwerpen sich het selve. 21 Worden ten eenemaal uit het selve verdreven. 22
- Roomse Religie alleen getolereert in Spanjen. 252.
- Roomse Wetten in Spanjen ingevoerd. (b) 20.
- Ronda*, een Stad van Granada, 94.
- Roses*, een Stad in Catalonien, gesticht door de Rhodiërs. 76
- Ruineren der Spaanse en Franse Vloot in de Haven van Vigos. 44, 45. & Seq:
- Roussier*, wat het te seggen is? 294.
- Roussillon*, een Graaffchap in Spanjen, tegenwoordig Frankryk toebehoorende. 78. Des selfs gelegenheid, groote, voornaamste Steden, en aanmerkelyke wisselvalligheden. 73

S.

- Saal*, die men de *Secrete* noemd, en wat daar in is aan te merken? 93.
- Sagres*, een Stad in Algarven. (b) 61, 62,
- Saguntum*, waar door het selve soo vermaard wiert? 87 Door Hannibal belegerd. (b) 14 Soekt op een eerlyke wyse met hem te traacteren. 15 Het welke van Hannibal sijnde af geslagen, soo neme die een desperate resolutie, Ibid:
- Salamanca*, een Stad in Leon. 109 Vermaarde Hoogeschool aldaar. Ibid.
- Saldagna*, een Stad in Leon. 110
- Salsona*, een Stad in Catalonien. 74
- Salvatierra*, een Stad in het Landschap Alava. *Sanabria*, een aanmerkelyk Binnenmeer. 109
- Sangoa*, een Stad in Navarre. 60.
- Santarem*, een Stad in het Portugiese Estremadura. (b) 56
- Santillana*, Hoofdstad van een gedeelte van Asturias. 48.
- Saragossa*, Hoofdstad van Arragonien. 66. Van de schoonste Steden van Spanjen. Ibid. Nadere beschryvinge van dese plaats, en van alle haar merkwaardige bysonderheden. 66, 67, 68. Vreemde dingen konnen'er niet wel aarden. 68
- Scipio Africanus* komt in Spanjen. (b) 15. Syn overwinninge en edelmoedigheid, 15, 16
- Schomberg*, Hertog van die naam, heeft kennis van alles wat'er aan het Hof van Portugaal gebeurde. (b) 99. & Seqq. Desselfs voorhoede en waarfchauwinge aan de Koninginne. 101 Syn voorsichtige conduite omtrent dit alles. 113
- Schouwspelen* der Romeinen, en groote begeerte des Volks tot deselve, 351
- Sebastiaan*, Koning van Portugaal. (b) 24. Beschryvinge van sijn ijerloos en Regeeringe. Ibid. Portugaal krygt een groote krak onder sijn Regeeringe. 24, 25 Syn al te groote Oorlogslust. 25 Syn voornemen om in Africa over te gaan. Ibid. Wat occasie hem daar toe gegeven wiert? Ibid. Gaat in eigen persoon, met een onbedreven Heirleger, in Africa. Ibid: Word elendig met de sijne gestagen. Ibid: Drie Koningen in dese slag gebleven. Ibid:
- S. *Sebastiaan*, een vermaarde Stad in Guipuscoa 54, 55 Waar van daan deselve die naam bekomen heeft? 55 Grooten Koophandel in deselve gedreven. Ib: Voorrechten van des selfs Inwoonders, Ibid:
- Secretaris van Staat* in Portugaal, en beschryvinge van desselfs bedieninge. (b) 156, 157 Aardig geval met den selfen, ten tyde vande voorgaande Regeeringe. 157 Door wie dese bedieninge tegenwoordigh word waargenomen? 157 Op wat wyte deselve voor desen in den Raad van Staten plagh te verschynen? 158
- Segorbia*, een Stad in Valencien. 85.
- Segovia*, een Vermaarde stad in Oud Castilien. 117 Desselfs Munt, Waterleidinge, en andere bysonderheden. 117, 118.

R E G I S T E R.

Segura, een stad inde Provincie van Beira (b) 49
Semerecao de la Moneda, wat voor een soort van
 schattinge? 377.

Sepharad Stamvaarder der Spanjaarden 20
Serpa, een stad inde Provincie van Alentejo. (b)
 59.

Sertorius, door sijn eigen Domestiquen om't
 leven gebracht, 17 Het welke de saak der
 Romeinen doet herstellen, 17, 18

Servicios Ordinarios, wat voor een soort van
 schattinge? 376.

Sevual, of *S. Hubes*, een Stad in het Portugiese
 Estremadura. (b) 56.

Sevillen, Hoofdstad van Andalufen, 95 Naast
 Madrid de voornaamste Stad van Spanjen.
 Ib: Spreekwoord van deselve. 95, 96. Haar
 benaminge, oudheid en groote gebouwen,
 en andere bysonderheden, 95, 96, 97, & seq:
 Hoe veel schattinge het selve jaarlyks alleen
 opbrengt? 376, 377.

Sicilien, waarom de Koornschuur van Italien
 genaamd? 160

Sicilianen, een qualyk beruchte Natic. 160.

Sierra, wat het selve in het Spaans is te seggen?

10. Als by voorbeeld, *Sierra d' Alcaria*, *Mo-
 rena*, *Molya*, &c. Ibid: & Seq.
Sierra del Sol, 91.

Siguena, een stad in Oud Castilien. 118.

Silves, een stad in Algarven, (b) 61.

Silvervloot, en desselfs komst tot Cadix, oor-
 saak van een algemeene blydschap in Span-
 jen. 327, 328.

Silverwerk in groote meenichte in Spanjen.
 305, 306. Waar het selve van daan komt? Ib.

Slaven, en der selven groot getal in Spanjen.
 329. Hoedanig in voorleden tyden, en hoe-
 se in de tegenwoordige worden gehandeld?
 Ib. Wanneer haar kinderen worden Vry
 verklaard? 330.

Snustabak, een considerabele reyenue voor den
 Koning van Portugal (b) 217, 218.

Sobrabien, wat het voor een Land was? 63

Somervertrekken in Spanjen, hoe die worden
 toegeheld? 13

Sonne word het Vuur van Spanjen genaamd.
 Gaat noit ten eenemaal onder over desselfs
 staten. 159, 160.

Soria, een stad in Oud Castilien. 118,

Sout is overvloedig in Spanjen 17 Een wonder-
 baarlyke Zoutmijn in Catalonien, Ibid.

Spanjen, waar van daan het die naam ontfa-
 gen heeft? 3. Wierd in voorleden tyden I-
 berien en Celtiberien genaamt. Ibid: Wat
 namen het selve meer gegeven wierden? Ib:
 Algemeene beschryvinge, gelegenheid, en
 groote van dit Koningryk. 2, 3. Zyn oude
 en hedendaagse Verdeeling. 3, 4, 5, 6. Lan-
 schappen die het selve uitmaken, in haar na-
 tuurlyke orde opgeteld. 5, 6. Heeft wei-
 niggoede Zeehavens, 7 Welke nochtans de
 voornaamste sijn. 8, 9. Heeft groote
 en meenigvuldige Gebergten. 9, 10, 11. Die
 onder anderen oorzaak sijn van desselfs on-
 vruchtbaarheid. 11, 12. So wel als de schan-
 delyke luiheid der Spaanse Boeren. Ibid: Is
 op sommige plaatsen meer, op andere min-
 der Vruchtbaar. 12. Word van sommige
 Schryvers boven sijn waardie verheven, 12,
 13. Is van een uitstekend heet Climaat, in-
 sonderheid tegen het zuiden. 13. Door wie,
 en wanneer het selve eerst bevolkt wierd?
 19, 20. Waarom Sepharad genaamd? 20.
 Waarom Iberien, en waarom Celtiberien?
 20, 21. Syn eerste bevolkinge uit Vrankryk
 en waarom? Ib. Hoe in voorleden tyden, en
 hoe het tegenwoordig geregeerd wort? 35, 36
 Een van de grootste Staten van de wereld.
 159, 160. Sels grooter, als eertyds het ge-
 bied van de Romeinen, en tegenwoordigh
 van den Grooten Turk, en Keiser van Chi-
 na. 160. Wat Landen tot het selve behooren,
 160, 161. & Seqq: Is een Monarchaal
 Koningryk en erflyk op beide de Sexen. 174,
 175. Hoe meenichmaal door vreemde Na-
 tion overheerd is? 21. Heeft eertyds seer
 groote mannen uitgeleverd. 333. Heeft in
 voorleden tyden groote efforten gedaan 380
 Merkelyke verliesen door het selve geleden.
 Ibid: Desselfs twee Oorlogen tegen de Ne-
 derlanden, Ib: Waar in desselfs voornaamste
 sterkte gelegen is? 383. Wat daar omtrent
 ten opzicht van Portugal staat aan te mer-
 ken? Ibid. Is veel machtiger als Portugaal.
 383, 384. Desselfs swakheid, hoe door an-
 deren geholpen word. 384, 385. Had voor-
 desen noit machtiger vyand als Vrankryk.
 385. Laatste Revolutie oorzaak van het selve
 Ibid. Hoe aanmerkelyk dese veranderinge in
 sich selven is? 385, 386. Desselfs interesse
 tegen Barbarien 389, 390. Den Turk. 390.

De Staten van Italien, en insonderheid tegen den Paus. 390, 391. Tegen de Venetianen. 391, 392. Genua, 392. Savoyen 392 393 &c.

Spanjaarden, en der selver aard en eigenschap. in 't algemeen beschreven. 288, 289. & seq: Haargrootste gebrek is hovaardigheid, en wraakgierigheid. 289. Wat verschooning is voor het laatste inbrengen? Ibid: Haar kleedinge en gestalte. 290. Zijn niet geel van naturen. Ibid: Zijn seer gefet op het uiterlyke van den Godsdienst. 253. Houden de Franfen voor Baftaart Catholyken. 253, 254. Haar Bevaarden, en al te groote eerbiedigheid voor de Maegd Maria. 254. Gebruiken geen Gebedeboeken, en aardig Voorval dies aangaande. 255, 256. Plegen de grootste grouweldaden, onder schijn van Godvruchtigheid. 256. Stellen seer groote verdiensten in 't verlossen der zielen uit het Vagevuur. 257. Merkwaardig Voorval dies aangaande. 257, 258. Noch een ander diergelyke. 258. 259. Maken haar zielen tot Erfgenaam 258. Laten sich in de kleederen van haar Geestelyke begraven. 259. Op een goeden Vrydag geboren, sien wonderlyke dingen. 262, 263. Voorbeeld in Philippus de Vierde. 263. Dooden dulle honden, door haar asem, &c. Ibid: Zijn niet alle even matig. 145. Haar ongemeene afkeer van de dronkenschap. 145. 146. Vergelyken Madrid by het Paradys, en den Hemel. 147. Merkwaardig voorbeeld dies aangaande. 147, 148. Zijn seer eerlyk en rechtvaardig in het spelen. 150. Seer geestigh in 't opstellen van haar verhalen. 151. Maar al te buitenpoorig in haar Lofreden. Ibid: Haar aangebooren grootmoedigheid, veranderd in een walgelyke hovaardicheid. 321, 322. Bepstighd met verscheiden voorbeelden. 322, 323. Gaande dit gebrek van de meeste tot de minste over. 323. Als met verscheiden voorbeelden word aangetoont. 323, 324. Zijn lui van naturen. 324. Worden op de knien gediend van haar Dienstboden. 305. Syn ongemeene slechte huishouders. 306. En waar het selve van daan komt. Ibid: Dingen nooit over eenige Koopmanschap. 306, 307. Procederen niet met haar Crediteuren. 307. Zijn ongemeene Liefhebbers van Schoufpelen, maar boven al van

Stieren gevechten. 351. Hebben beneffens haar echte Vrouw, een Amancebada, en een meestresse. 316. Zijn seer getrouw int stuk van liefde, en genoten gunstbewysingen. 317, 318. Hebben alles voor haar Meestressen ten besten. 319, 320. Geven haar huifen somtyds aan vremde en onbekende over, 320. Waar doorte dikwils selfs bedrogen worden. 320, 321. Kennen de sterkte van haar eigen Land niet. 16. Hebben al te groote gedachten van haar eigen taal, het welke haar andere doet verwaarloofen. 333. Zijn seer getrouw en eerbiedig voor haar Koningen. 175. Aardigh gefeg van Keiser Maximiliaan dies aangaande. Ib. Volgen de Maximen van Carel de Vijfde blindeligh. 219. Zijn uistteekend mild, omtrent het betalen van Spiens. 219. Geven een slechte opvoedinge aan haer kinderen. 325. Laten deselve by na nooit reifen. Ib. Laten se heel jongh trouwen. 325, 326. Ongemakken, die uit foodanige houwelyken voort komen. 326. Hebben een ongemeen ontsag, en onderwerpinge voor haar Koningh. 327. Zijn van naturen edelmoedigh en milddadig. 328. Zyn seer verdraachzaam en standvastigh. 328. Als mede uisttekende matig en sober. Ibid: Leven seer afgezonderd. Ib: Het welke haar tot eigensinnigheid, &c. doet overslaan. 328, 329. Zyn bequaam om alles te leeren, indien se sig daar toe verledigen wilden. 329. Zyn van naturen niet quaataardig. 329, 330. Besiften het grootste gedeelte van West Indien. 165. Zijn'er niet licht uit te verdryven? en waarom? 166, 167. Hebben daar op alleen den vryen handel. 168.

Spaanse Pokken een algemeene ziekte onder die Landaard. 314. Weinich forge voor deselve gedragen. 314, 315. Worden niemand tot schande toegerekent. 315.

Spaanse Nederlanden, of deselve Spanjen tot lasten sijn? 381. 't Welk met veele en krachtige reden word tegengesproken. Ib.

Spaanse onverschetelykheid (b) 109, 110.

Spaanse taal seer deftig. 330, 331. Is oorspronkelyk uit de Bajonfe. 331. Waar mee se regenwoordigh niet de minste over eenkomst heeft. Ib: Waar van dese veranderinge sijn oorsprong beeft. Ib: Waar de beste gesproken word? Ib: Veel Moorfe en Arabife woor-

R E G I S T E R.

den in deselve. Ib:
Spaanse Vlooten, waar door in den jare 1588 en 1639, soo leelyk sijn gehavend? 7. Als mede die tot Vigos. 7. S. Nader beschryvinge van dit laatste. 44, 45. & Seqq:
Spaanse Silvervloot, hoe veel deselve gemeenlyk jaarlyks mee brengt? 167, 168 Waar van de Vreemdelingen doorgaens het grootste voordeel trekken. 168 Hoe merkelyk den Koning daar omtrent gefraudeert wort? Ibid. Om wat reden op dit alles geen bettere orde wort gesteld? 168. 169 Uit wat Schepen deselve gemeenlyk bestaat? 171. Wat plaatsen deselve aan doet? 171, 172 Tyt tot dese reise gesteld. 172 Hoe veel het uitrusten van deselve kost? 172, 173. Groote Vriend die door de komste van dese Vloot veroorzaakt word? 173
 Springhanen, hoe schadelyk in Spanjen, 12
Spions tykelyk betaald van de Spanjaarden 219
 Spysen worden in Spanjen alle met Olie gegeven. 14. Worden metal te veel Nagelen. Peper. Safferaan, en andere Speceryen toebereid. Ibid: Syn alle, wegens de suiverheid van het klimaat seer voetsaam in Spanjen. 16 In het Paleis des Konings uitgedeeld. 144.
 145
 Stam der Gorische Koningen noit in Spanjen uitgerooid. 21
Stella, een stad in Navarre. 60.
Stieren, hoe deselve gevangen, en tot de aanstaande gevechten bewaard worden? 152. 153 Nauwkeurige kennis, die de Spanjaarden van deselve hebben. 253. Groote onkosten, die by't houden van dese gevechten gedaan worden. 354 Hoe de Heeren en Dames daar verschynen? Ibid. Hoe en wanneer den Koning daar verschynd? 354, 355. Als mede sijn gevolg en Gardes. 355, 356 Welkers woede noch door verscheiden middelen vermeerderd word 360 Hoe de Ridders gewoon sijn een Stier te bevechten. 360. 361 Konstgrepen, waar door een Stier somtyds misleid word 361 Gedraagzaamheid van een Stier, eer hy den stoot geeft. Ibid: Een Moor dood een Stier met een poignaard Ibid: Hoe de verwonnen Stieren uit de Vegtplaats worden gebracht? Ibid.
Stieren gevechten, en der selven toebereidselen. 351, 352 & Seqq. Hoe de plaats tot deselve

word toebereid 353 Heerlyk gesicht, het welke hier vettoond word. 356 Regelen, en gewoontens by dese Schouwspelen waar te nemen. 356, 357 Groot gevaar by dese gevechten. 357, 358 Paulen hebben die te vergeefs loeken af te schaffen. 358 Nader, en eigendlyke beschryvinge van deselve 358. & Seqq: Hoe de Ridders in het strydperk worden ingelaten, en der selven kostelyke toestel. 358. & Seqq: Wat luiden meer inde Vechtplaats worden ingelaten? 359 Noch iets aangaande de Ordres, die in het gevecht worden waargenomen. 359, 360 Op hoedanigen wyfen den Koning gelast den stryd aan te vangen? 360 En hoe het teeken daar toe gegeven word? Ibid. Hoe de Stieren tot het Gevecht worden uitgelaten. 360. Graaf van Koningsmark, door een Stier gequetst. 361 Syn edelmoedig gedrach, na dat het selve gedaan was. 362 Stout bestaan van een Biscayer, die een Stier op den rugge springd, Ibid: Stieren die te lange Vechten, hoe men daar mee leefd? 362 Een Ridder die Empenno is, en over sijn gedragh word toegejuigt. 362, 363 Dooden en gequetsten op dien dag. 363 Ongelooflyke bequaamheid van de Ridders, en der selven Paarden. Ibid. Geschenken door den Koningh uitgedeeld. Ibid: Een Castiliaan die op een Stier springd. Ibid: Dese Gevechten hebben iets, dat heerlyk is. 363, 364 Reden waarom de selve nochtans niet behoorden geleden te worden. Ib: Grouwelyke ongerymtheden van deselve nader aangetoond. 364. Voorwendfelen der Spanjaarden voor deselve ongerymd en buitenspoorig. 364, 365. Droevig en aanmerkelyk geval van twee gelieven die beide in een Stieren gevecht, om't leven komen. 365, 366
Stieren gevechten leer meenigvuldig tot Lissabon, (b) 67. Tot wat einde die voornamentlyk gegeven worden. 67, 68. Plechtelykheden by dit Feest onderhouden. 68 Twee geestige Kampvechters, en wat'er van de uitkomst van een ieder der selven was. 68, 69. Klachten van het Volk tegen den Koningh, belangende de Stieren Gevechten. 69, 70
Straat van Gibraltar, 103.
 Straatpredikers tot Madrid. 127
Sueven een tyd lang meester van Portugaal. (b)

R E G I S T E R.

Swakheden des Lichaams, hoe grooten kragt die op het gemoed hebben. 214
Swangere Vrouwen, en der selven al te groote Vryheid. 274, 275 Aanmerkelyke bedrog dat daar onder gespeeld wierd. 275

T.

Tabernakel van een onwaardeerlyke kostelykheid, 154.
Tagus, een Vermaarde Riviere in Spanjen, 8.
 Tand van den H. Chrylostomus. 82. 83.
Tarragona, een stad in Catalonien. 73 Gaf eertyds den naam aan een gedeelte van Spanjen. Ib. Heeft veel gedenkwaardige outheden Ib.
Tarasca, een seker Serpent, en klugt van het selve. 283, 284.
Tarazona, een stad in Arragonien. 68
Tavila, een Stad in Algarven. (b) 61.
Terra Nova, Hertoginne van dien Naam, en Camerera Mayor, een quaataardigh schepsel. 200 Haar harde en quaadaardige handelingen, met de Koninginne, 200, 201. Ongehooslyk staatie van dessels boosaardigheid. 206. 207. Waar over se vande Koninginnesouffletteert word. 207. En te vergeefs klaagd aan den Coning 207, 208 Had groot vermogen op den Coning. 209. 210. Haar gemeinstheid en quaadaardigheid. 210 211. Raakt by de Koninginne in ongunst, Ibid. Over het welke sy leer verlegen is. 211, 212. Vergeeffe pogingen door haar by den Coning en Koninginne aangewend. 312. 313. Hertoginne van Albuquerque word Camerera Mayor in haar plaats. 113.
 Tempel van Hercules. 100. Verscheiden Auztaren in deselve. Ibid.
Tervel, een Stad in Arragonien. 69.
Titulados, en der selven Voorrechten. 236.
Toledo, een Vermaarde stad in nieuw Castilien. 152. Was eertyds de Zitplaats der Koningen van Spanjen, die sich als noch na deselve noemen? Ibid: waar door deselve noch meer vermaard is? 152, 153. Bisschop van die stad Primaat van Spanjen. Ib: Grote en schoone Kerk, *el Santo* genaamd. 152, 153 Wonder dat in deselve geschied sou sijn. Ibid: Puerta Nuestra Sennora. 153, 154. Waterkonst tot Toledo. Ib: Alcaçar, en dessels beschryvinge. 154, 155.

Tol in Spanjen, door den Coning Verpacht. 375.
Tol uitsteekende hoog in Portugaal. (b) 215, 216 Word loo wel als andere Inkomsten Verpacht aan Koopluiden. 218. 219.
 Tollenaars en der selver groot pouvoir in Spanjen, 141, 142
Tolosá, Hoofdstad van Guipuscoa. 55.
Tomar, een stad in het Portugiese Estremadura (b) 56.
Tordesillas. een stad in Leon. 110.
 Toorn, op dewelke men met een koets met paarden ryden kan. 88.
Torquemada tot Inquisiteur Generaal aangestelt 265 Veroordeelt alleen over de 10000. menschen. 266
Toro, een stad in Leon. 109
Torre de Moncorvo, een stad in de Provincie *Tra los Montes*. (b) 46.
Tortosa, een stad in Catalonien. 73, 74.
 Tovenars. hoe men met deselve handelt? 261
*Tractaat van Verdeeling*e, naaste oorzaak van de laatste veranderinge in Spanjen. 386 t Welk met verscheiden reden word aangetoond. 386, 387 Waar by Vrankryk het grootste voordeel heeft. Ibid. Die echter met het selve niet wel te vreden is Ibid: Maar sijn best doet, om de geheele successie van Spanjen op sich te brengen. Ibid: Waar na dit Tractaat van hem verworpen word. 387, 388. Wat de Spanjaarden, om dit te doen, bewogen heeft, Ibid. Als namentlyk een afkeer van de Verdeeling. Ibid: In welke gedachte sy niet weinig van Vrankryk worden opgestoot, Ibid: sagen geen ander middel, het gefeide ongemak voor te komen. Ibid: Wat'er voor Spanjen in dese gelegenheid te doen is? 389 En waar van het gansche succes tegenwoordig van afhangt. Ibid:
Tra los Montes, een Provincie van Portugaal. (b) 45. Dessels gelegenheid, groote, en Verdeeling. Ibid:
Tresaltos, een soort van Inwoonders in West-Indien. 166.
Trevigno, een stad in het Landschap Alava. 54.
 Tribut van honderd jonge Dogters. 155 Door wie, en op wat wyse afgeschapt? Ibid:
Truxillo, een stad in het spaanse Estremadura. 106
Tudela, een stad in Navarre. 60, Tussen de *Douro en Minho*, een Provincie van Por-

R E G I S T E R.

Portugaal. (b) 39 Naams oorsprongh en gelegenheid. 39. 40. Was in voorleeden tyden het oude en eigentlyke Portugaal. Ib: Hebbende naderhand sijn naam aan alle de andere mee gedeeld. Ibid: Waarom Medulla Hispaniæ genaamd? Ibid: Steden tot deselve behoorende. Ibid:

Tuy, een Stad in Gallicien. 42, 43, Is een Grensvestinge en de algemeene Vergaderplaats van den Uitschor van Gallicien. Ibid:

Tyfels van den Koningh van Spanjen. 6. Met dewelke seer aardig, wegens haar grootheid, door Franciscus de Eerste, en Hendrik de Vierde, gespot wierd, Ibid: Hoeden tegenwoordigen Koning deselve heeft veranderd? Ibid: Diē evenwel noch alte verre worden uitgerek. 6, 7

Tytels van den Koning van Portugaal. (b) 9. waar in te het voorbeeld van die van Spanjen volgen. 9, 10.

V.

Vagevuur, waar te plaatsen? 13

Valencia, een stad in de Provincie tussen de Douro en Minho. (b) 44.

Valencien, eerst van de Mooren tot een Koninkryk opgerecht. 80. Groot getal van Mooren of Morisken, die daar woonen. Ib. Deseels groote en Vruchtbaarheid. 80, 81

Valentia, Hoofdstad van dat Koninkryk. 81. Waarom by uitsteekendheit, de Schoone genaamd? Ibid: Vergelijken by Campania Felix. Ib: Heerlyke Gebouwen. Koophandel, Heiligdommen, en andere bysonderheden. 81, 82, 83. Is een stad vol Goddeloosheden. 83. Insonderheit ten opsigte vande groote meenichte der Bandelero's. 83, 84. Staaties vander selven ongehoorde boosheit 83, 84, 85.

Valladolid, een Vermaarde stad in Oud Castilian. 115. Is een van de schoonste steden van gansch Spanjen. Ibid: De geboorteplaats van Philippus de Vierde. 116. Haar heerlyke Gebouwen, Kerken, Kloosters, en andere bysonderheden. 115, 116, 117.

Vaften seer slegt onderhouden in Spanjen. 17.

Vee weiden, &c. wat deselve voor den Koning opbrengen. 377

Velasco's, een Vermaard geslaght in Spanjen, 223.

Venus Siekten, waarom soo weinig geacht in Spanjen en Portugaal? (b) 65

Verhemeldfels groote meenichte in Spanjen. 305.

Verkrachten, hoedanig in Portugaal gestraft wierd? (b) 36.

Viana do Fos de Lima, een stad in de Provincie Tussen de Douro en Minho. (b) 43.

Viceroy's van Spanjen, en haar luider groot vermogen, 239, 240

Vice, een stad in Catalonien, 74, 75. Botte Inwoonders van deselve. 75

Victor Amadesus, Hertog van Savoyen, verloockt de Infante van Portugaal ten Houwelyk. (b) 117. Wordende het selve ook gesloten, maar om reden van Staat noit voltrokken, Ib: Het welke een groot gerucht in de wereld veroorzaakt. Ibid: Door wie dit Houwelyk eerst ontworpen is? Ibid: Wederzydse beweegredenen, om het selve voor te staan. 117, 118. Of het selve door Vrankryk voorgesteld is? 118. En van wie hy sig ten voorschreven einde bediend heeft? Ibid: Of Vrankryk dese Princesse voor den Dauphin gepretendeert heeft? 19. En dit mislukkende dit Houwelyk aan Savoyen heeft voorgeslagen? Ibid: Wat Vrankryk daar toe bewogen heeft? Ibid: Andere reden, die waar schynlyker als de eerste sijn. 119, 120 & Seq: De saken beginnen tot Turin van gedaante te veranderen. (b) 122. Den Adel begint sig tegen dit Houwelyk aan te kanten. Ibid: Wat reden haar daar toe bewogen? Ibid: Die van de Hertoginne wel begrepen worden, maar egter peristteert by haar voornemen. Ibid: Den Adel laat sich door de Franse dreigementen niet verschriikken. 124. Dringredenen, die den Hertog voorstellen. 124, 125. Die ingang by den selven vinden, 125. En hem tot het arresteren van sijn Moeder doen resolveren. Ibid: Gevende egter ter selver tyd daar van kennis aan deselve. Ibid: Die daar op alle nodige ordres sield, en de aanleggers van dit voornemen gevangen set. 125, 126.

Victoria, Hoofdstad van het Landchap Alava. 52. Is de eerste plaats daar men uit Vrankryk komende, sich meet aangeven. Ibid. War

R E G I S T E R.

men verder by 'sijn aankomste aldaar heeft
 waar te nemen. Ibid:
Vierſchaaren der Romeinen in Portugaal, 20,
 21.
Vigo, een Zeehaven in Gallicien. 44. Nergens
 meer door berucht, als door het ruineren der
 Spaanſe Zilver, en Franſe Oorlochs Vloer.
 44, 45. & Seqq:
Villa de Conde, een ſtad in de Provincie tuſſen
 de Douro en Minho. 45
Villa Mediana, Graaf van die naam, en droevig
 voorval van den ſelven. 371, 272.
Villa Nova, een ſtad in de Provincie tuſſen de
 Douro en Minho (b) 44.
Villa Real, een plaats in de Provincie van Tra
 los Montes. (b) 47
Villa Vicioſa, een ſtad in Aſturien. 48.
Villa Vicioſa, een ſtad in de Provincie van ALEN-
 JO. (b) 59
San Vincent, een ſtad in Aſturien. 48.
S. Vincencius, en vertelling van den ſelven (b)
 53.
Virianus, en deſſelfs Beſchryvinge, 16. We-
 derſtaat het geweld der Romeinen in Portu-
 gaal. Ibid: Word van een Jager een Veld-
 overſte der Portugieſen. Ibid: Die door hem
 worden aangemoedigd. 16, 17. Wort van
 Fabius in het nauw gebracht, 17, En van
 Pompejus op een Verraderlyke wyſe om 't
 leven gebracht. Ibid: Waar door de Portu-
 gieſen onder het jok der Romeinen worden
 gebracht. Ibid: Die ſich echter onder Ser-
 torius weer herhalen. Ib:
Viſch ongemeen ſchaars in Spanjen. 17 Waar
 evenwel de meeste word gevangen? Ibid:
Viſeo, een ſtad in de Provincie van Beira, (b)
 48.
Vleeshal ſtaat ſelvs in de Vaſten open tot Ma-
 drid. 14 Wanſtallige maniere, op dewelke
 het Vlees in deſelve verkocht word. Ibid:
Vleech en andere verboden ſpyſen in de Va-
 ſten te eeten. (b) 207.
Vloer uit een enkel ſtuk Marmar. 92.
Voeten die klein ſijn, een ſonderlinge ſchoon-
 heid der Spaanſe Vrouwen. 290 Hoe ſorg-
 vuldig ſy deſelve bewaren? 293, 294.
Vol of Dieſtal, hoe danig in Portugaal geſtraft
 werd. (b) 35
Vondelingen ſijn in Spanjen altemaal Edellui-
 den, 223

Voogden dragen hier ſlegte ſorgevoor haar we-
 ſen. 308 Notabel voorbeeld dies aangaan-
 de. Ibid. Reden dieſe daar van geven Ibid:
Voor gobergten in Spanjen, die na de taal van 't
 Land Cabo's genaamd worden. 11.
Vrankryk is bequaam Spanjen het grootſte leet
 te doen, 388, 389.
Vreemdelingen, komen ſeer weinigh tot Ma-
 drid, en waarom? 148. 149,
Vruchtbaarheid, en onvruchtbaarheid van
 Spanjen, en deſſelfs voornaamſte oorſaken,
 11, 12,
Vruchten en Aardgewaſſen, die wel het mee-
 ſte in Spanjen vallen. 12, 13, 14
Vrouwen ſuccederen ſoo wel tot de Kroon van
 Spanjen, als de mannen. 36. 37. Waar te-
 gen ſig die van Arragonien te vergeefs zoe-
 ken aan te kanten. 37.
Vrouwen in Spanjen dragen veel Reliquien 297
 Hebben uitſteekende veel Juweelen. 297,
 298. Hangen alles aan haar ooren, dat ſy
 koſtelyk achten. 298. Haar verdere Hooft-
 cieraden. Ib: En ander optoifel. 300, 301
Vuiligheden tot Madrid op ſtraat geworpen.
 318.

U.

Ubeda, een ſtad in Andaluſien. 104
Uitheimſe buiten de ſuccellie van Portugaal
 uitgeſloten. (b) 34 By wat occaſie hier van
 gedilpenſeert-wierd? 37
Uitſchot van Gallicien nauwkeurig beſchreven.
 42, 43.
Urgel, een ſtad in Catalonien. 75.

W.

Wandelingen op den eerſten Mey tot Madrid.
 131. 132.
Waterleidinge tot Segovia, en deſſelfs beſchry-
 vinge. 117.
Weduwen, en der ſelven kleedinge. 292. Op
 wat wyſe die den dood van haar mans be-
 treuren, Ibid:
Wervers in Portugaal uitſteekende gevreesd,
 en waarom? (b) 222.
Wet-Indian, wanneer, en door wie deſe Lan-
 den

den ontdekt zijn? 162. Of het selve door eenen Madok geschied is? Ibid: Door wie, en op wat wyle eerst bevolkt zijn? 162, 163. Of by de Ouden, als by Plato, Seneca, &c. zijn bekend geweest? Ibid: Wreedheden der Spanjaarden, betoond tegen de Indianen, 163, 164, 166. Of den Paus macht had, de se Landen aan den Koning van Spanjen te schenken? 164, 165. Wat de Indianen hier van oordeelden? Ibid: Vylderley soort van Inwoonderen, 165, 166. Syn na proportie van der selven groote seer van Volk ontbloot 166. Wat hier van de reden is? Ibid: Konnen nogtans de Spanjaarden niet ligt ontmen worden, en waarom? 166, 167. Scharren die de Spanjaarden daar van tyd tot tyd hebben van daan gehaald. Ibid: Wat'er de Spaanse Zilver Vloot gemeenlyk noch van daan brengt? 167, 168. Waar van vreemde lingen doorgaans het grootste voordeel trekken. 168. Hoe merkelyk den Koningh daar omtrent gefraudeert werd? Ibid: Om wat reden op dit alles geen beter ordre word gesteld? 168, 169. Hoe de Westindien tegen woordig bestierd worden? 170, 171. Scharren, die'er de Viceroy's en andere van daan brengen, Ib: 177. Deseffels aangelegenheid voor Spanjen. 382. Wat voordeelen Spanjen uit deselve trekt, niet tegenstaande de abuisen, die daar omtrent begaan worden? Ib: Hoe de geseide misflagen te verbeteren. 382, 383.

Wetten aangaande de successie van Portugaal. (b) 33. Wie by gebrek van mannyke erfgenamen succederen moet? Ibid: Uitheensse van de successie uitgesloten. 34. Aangaande den Adel, Justitie, &c. 34, 35, 36.

Wildbraad in redelyken overvloed in Spanjen, maar insonderheid de Konynen, 16, 17.

Winter en Zomer op een en deselye tyd, in een en deselye plaats, 42.

Wonderen die de Spanjaarden van haar Land vertellen. 9

Wraaklust, jaloufie, en hovaardigheid, de buitenporigste passien der Spanjaarden. 308. Merkwaardig en droevig voorbeeld dies aangaande. 308, 309. & seqq: Wat reden de Spanjaarden van foodanige bedryven geven? 311. Wraaklust gaat van de Ouders op de Kinderen. Ibid: Merkwaardigh voorbeeld dies aangaande. 311, 312. Wiese tot het uirvoeren van sulken daad gebruiken. 312.

X.

Xarova, een Vermaarde stad in Valencien. 88.

Xeres de Badajoz, een stad in het Spaanse Estremadura. 107.

Xeres de la Frontera, een stad in Andalusien 107.

Twee aanmerkelykheden omtent deselye. Ibid:

Y.

Yversage der Spanjaarden, waar deselve van daan komt. 312. Is ten eenemaal brutal by dese Natie. Ibid: Egter scheppen'er de vrouwen behagen in. Ib.

Z.

Zamora, een stad in Leon. 109. Bysonderheden omtrent deselve waar te nemen. Ib.

Zeeragt van den Koning van Portugaal. (b) 222.

Zeevaard uistekende slegt in voorleden tyden, 20.

Bericht aan den Boekbinder.

De Generale Caart van Spanjen moet staan Eerste deel, Pag: 1.

De Haven van Vigos, Eerste deel, pag: 44

De Plaat die in het Eerste deel op Pag: 285. geteekent staat, moet op 283. gestelt werden.

De Caart van Portugaal moet staan Tweede deel, Pag: 3.

